

Specialdomstolar - Spanien

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [es](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

I artikel 117 i 1978 års spanska konstitution anges det att domstolarnas organisation och verksamhet bygger på principen om ett enhetligt domstolväsende.

De allmänna domstolarna i Spanien handlägger fem huvudtyper av mål: tvistemål, brottmål, förvaltningsmål, arbetsrättsliga mål och militära mål.

I Spanien finns det inga specialdomstolar, men bland de domstolar som dömer i ovannämnda måltyper har det inrättats domstolar som är specialiserade på olika områden. Exempel på det är kvinnovåldsdomstolar, kriminalvårdsdomstolar och ungdomsdomstolar. De är allmänna domstolar som är specialiserade på något område.

Specialiserade domstolar

Enligt domstolslagen (Ley Orgánica del Poder Judicial) finns följande specialiserade domstolar:

HANDELSDOMSTOLAR

Handelsdomstolarna inrättades den 1 september 2004. De är specialiserade domstolar som räknas till tvistemålsdomstolarna.

LOKAL BEHÖRIGHET

Normalt finns en eller flera handelsdomstolar (Juzgados Mercantiles) i varje provins. Deras lokala behörighet omfattar hela provinsen och de har sitt säte i provinshuvudstaden.

Handelsdomstolar får även inrättas på andra orter än i provinshuvudstäderna om det är påkallat med hänsyn till befolkningsstruktur, förekomst av industriella centra och handelscentra och befintlig näringsverksamhet. Domstolens lokala behörighet ska då preciseras.

Det får inrättas handelsdomstolar med lokal behörighet i två eller flera provinser inom samma autonoma region.

SAKLIG BEHÖRIGHET

Handelsdomstolarna prövar tvister inom **konkursrättens område**, i enlighet med bestämmelserna i konkurslagstiftningen.

Handelsdomstolarna prövar även tvister rörande bland annat illojal konkurrens, industriella rättigheter, immateriella rättigheter och reklam, samt tvister med anknytning till lagstiftningen om bolag och kooperativ.

Handelsdomstolarna får **erkänna och verkställa utländska domar och andra domstolsavgöranden och skiljedomar** som faller inom ramen för deras behörighetsområde, om denna behörighet inte tillkommer andra domstolar enligt gällande fördrag eller andra internationella överenskommelser.

ÖVERKLAGANDEN

Avgöranden som har meddelats av handelsdomstolen i första instans får överklagas till provinsdomstolen i de fall som lagen föreskriver, dock inte beslut i konkursmål som rör arbetsrättsliga frågor. Dessa ska prövas av den eller de avdelningar vid provinsdomstolarna som särskilt har specialiserat sig på detta, i enlighet med bestämmelserna i artikel 98 i domstolslagen (Ley Orgánica del Poder Judicial).

Övriga överklaganden som regleras i domstolslagen får göras i de fall som anges i denna lag.

DOMSTOLAR FÖR TVISTER OM GEMENSKAPSVARUMÄRKEN

Domstolarna för tvister om gemenskapsvarumärken (Juzgados de Marca Comunitaria) utgörs av handelsdomstolarna i Alicante som prövar tvister i första instans. Dessa äger ensamma pröva alla tvister som rör rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken och rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning.

Dessa domstolars lokala behörighet omfattar då hela landet.

De tillhör tvistemålsdomstolarna.

Den eller de avdelningar vid provinsdomstolen i Alicante som specialiserar sig på detta område ska dessutom i andra instans med ensamrätt pröva sådana överklaganden som avses i artikel 101 i rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken och rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning. Deras lokala behörighet omfattar då hela landet och de benämns då gemenskapsvarumärkesdomstolar (Tribunales de Marca Comunitaria).

KRIMINALVÅRDSDOMSTOLAR

Kriminalvårdsdomstolarna (Juzgados de Vigilancia Penitenciaria) har de domstolsfunktioner som föreskrivs i allmänna kriminalvårdslagen (Ley General Penitenciaria) beträffande verkställande av fängelsestraff och tvångsmedel, domstolsprövning av kriminalvårdsmyndigheternas bestämmanderätt i disciplinfrågor, skydd för de rättigheter och förmåner som tillkommer den som är intagen på kriminalvårdsanstalt samt övriga områden som föreskrivs i lagen. De ingår i brottmålsdomstolarnas organisation.

LOKAL BEHÖRIGHET

Det ska inom ramen för brottmålsdomstolarnas organisation finnas en eller flera kriminalvårdsdomstolar i varje provins.

I staden Madrid ska finnas en eller flera centrala kriminalvårdsdomstolar (Juzgados Centrales de Vigilancia Penitenciaria) vilkas behörighet omfattar hela Spanien.

SAKLIG BEHÖRIGHET

Kriminalvårdsdomstolarna (Juzgados de Vigilancia Penitenciaria) har de domstolsfunktioner som föreskrivs i allmänna kriminalvårdslagen (Ley General Penitenciaria) beträffande verkställande av fängelsestraff och tvångsmedel, domstolsprövning av kriminalvårdsmyndigheternas bestämmanderätt i disciplinfrågor, skydd för de rättigheter och förmåner som tillkommer den som är intagen på kriminalvårdsanstalt samt övriga områden som föreskrivs i lagen.

ÖVERKLAGANDEN

Provinsdomstolen får i de fall som lagen föreskriver pröva överklaganden av avgöranden som har meddelats av kriminalvårdsdomstolarna i provinsen.

Övriga överklaganden som regleras i domstolslagen får göras i de fall som anges i denna lag.

UNGDOMSDOMSTOLAR

LOKAL BEHÖRIGHET

En eller flera ungdomsdomstolar (Juzgados de Menores) ska finnas i varje provins. Deras lokala behörighet omfattar hela provinsen och de har sitt säte i provinshuvudstaden.

I staden Madrid ska finnas en Central ungdomsdomstol (Juzgado Central de Menores) vars lokala behörighet omfattar hela Spanien. Den prövar mål enligt den lagstiftning som reglerar underårigas straffrättsliga ansvar.

SAKLIG BEHÖRIGHET

Ungdomsdomstolarna är behöriga att pröva brott som har begåtts av personer som är äldre än 14 år men yngre än 18.

Ungdomsdomstolarna ska ha de funktioner som lagen föreskriver beträffande underåriga som har begått gärningar som enligt lag är att betrakta som brott samt de andra funktioner beträffande underåriga som lagen föreskriver.

ÖVERKLAGANDEN

Provinsdomstolen får i de fall som lagen föreskriver pröva de överklaganden av avgöranden som har meddelats av ungdomsdomstolarna i provinsen.

Övriga överklaganden som regleras i domstolslagen får göras i de fall som anges i denna lag.

KVINNOVÅLDSDOMSTOLAR

LOKAL BEHÖRIGHET

En eller flera kvinnovåldsdomstolar (Juzgados de Violencia sobre la Mujer) ska finnas i varje domkrets. De ska ha sitt säte i domkretsens huvudort och deras lokala behörighet omfattar hela domkretsen. De ska namnges efter den kommun där de har sitt säte.

I de domkretsar där det bara finns en förstainstans- och förundersökningsdomstol ska denna domstol pröva de mål som faller inom kvinnovåldsdomstolarnas behörighet.

Dessa domstolar ingår i brottmålsdomstolarnas organisation.

SAKLIG BEHÖRIGHET

Inom det straffrättsliga området får kvinnovåldsdomstolarna med tillämpning av de förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i straffprocesslagen (Ley de Enjuiciamiento Criminal) bland annat handlägga följande typer av ärenden och mål:

- Förundersökningar avseende brott enligt de kapitel i brottbalken (Código Penal) som rör mord, abort, misshandel, misshandel av foster, brott mot frihet, brott mot den personliga integriteten, sexualbrott och andra brott som förövats genom våld eller hot om våld och som riktats mot gärningsmannens nuvarande eller tidigare hustru eller mot en kvinna som denne har eller har haft ett motsvarande förhållande med, även om de inte har levt tillsammans, samt förundersökningar avseende brott mot egna eller hustruns eller sambons barn, eller mot barn eller omyndiga som gärningsmannen lever tillsammans med eller som står under hustruns eller sambons vård eller tillsyn, om det samtidigt har utövats ett könsrelaterat våld.
- Förundersökningar avseende brott mot familjerättigheter och skyldigheter, om den som brottet riktar sig mot tillhör någon av de kategorier som anges i föregående punkt.
- Beslut om skydd av brottsoffer, med förbehåll för den behörighet som tillkommer jourdomstolen (Juez de Guardia).

Inom det civilrättsliga området får kvinnovåldsdomstolarna med tillämpning av de förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i civilprocesslagen (Ley de Enjuiciamiento Civil) bland annat handlägga följande typer av ärenden och mål:

- Mål om släktskap, moderskap och faderskap.
- Mål om ogiltigförklaring av äktenskap, hemskillnad och äktenskapsskillnad.
- Mål om förhållanden mellan föräldrar och barn.
- Mål om behov av samtycke vid adoption.

Kvinnovåldsdomstolarna har exklusiv behörighet inom det civilrättsliga området när samtliga följande villkor är uppfyllda:

- Att tvistemålet rör något av de områden som anges i föregående avsnitt.
- Att någon av parterna i tvistemålet har utsatts för könsrelaterat våld.
- Att någon av parterna i tvistemålet har medverkat i utövandet av det könsrelaterade våldet som gärningsman, anstiftare eller medhjälpare.
- Att det vid kvinnovåldsdomstolen har väckts straffrättslig talan om brott till följd av att våld har utövats mot kvinnan, eller att besöksförbud har meddelats med avseende på en person som har utsatts för könsrelaterat våld.

Om domstolen finner att de handlingar som har kommit till domstolens kännedom uppenbart inte är uttryck för könsrelaterat våld, får domstolen avvisa talan och hänskjuta den till behörig domstol.

Medling är inte tillåtet i något av dessa fall.

ÖVERKLAGANDEN

Provsdomstolen får i de fall som lagen föreskriver pröva överklaganden av avgöranden som har meddelats av kvinnovåldsdomstolarna i provinsen.

Övriga överklaganden som regleras i domstolslagen får göras i de fall som anges i denna lag.

SÄRSKILDA ORGAN SOM HAR INRÄTTATS GENOM BESLUT AV DOMSTOLARNAS ALLMÄNNA RÅD

Att det finns specialiserade domstolar i Spanien strider inte mot principen om ett enhetligt domstolsväsende. De utgör en del av de allmänna domstolarna som handlägger de fem målkategorierna. Det finns specialiserade domstolar som har inrättats med direkt

stöd i domstolslagen (Ley Orgánica del Poder Judicial), exempelvis handelsdomstolar, ungdomsdomstolar och kvinnovåldsdomstolar. Det finns även domstolar som har inrättats till följd av en specialisering som Domstolarnas allmänna råd (Consejo General del Poder Judicial) har gjort med stöd av artikel 98 i domstolslagen, exempelvis familjedomstolar (Juzgados de Familia), utmätningsdomstolar (Juzgados de Ejecución Hipotecaria) och utsökningsdomstolar (Juzgados de Ejecutorias).

Andra specialiserade domstolar

I artikel 117 i 1978 års spanska konstitution anges det att domstolarnas organisation och verksamhet bygger på principen om ett enhetligt domstolväsende.

Denna princip tar sig uttryck i att det bara finns ett enda domstolväsende med en enda domarkår som utgör de allmänna domstolarna.

Enligt konstitutionen får det emellertid förekomma specialiserade domstolar. Dessa är helt självständiga och opartiska organ som är underkastade lagens föreskrifter.

Det rör sig om följande domstolar:

KONSTITUTIONSDOMSTOLEN

Den spanska konstitutionsdomstolen (Tribunal Constitucional) tillhör inte de allmänna domstolarna, men den är ändå att betrakta som en domstol i enlighet med artikel 159 i 1978 års spanska konstitution.

Konstitutionsdomstolen är den högsta uttolkaren av konstitutionen. Den är oberoende och unik i sitt slag och dess lokala behörighet omfattar hela landet.

SAMMANSÄTTNING

Konstitutionsdomstolen består av tolv domare som har utnämnts av kungen. Av dessa har fyra utnämnts på förslag av parlamentets andra kammare, med tre femtedels majoritet bland dess ledamöter. Fyra har utsetts på förslag av parlamentets första kammare, med samma majoritet. Två har utnämnts på förslag av regeringen och två på förslag av Domstolarnas allmänna råd (Consejo General del Poder Judicial). Bland dessa utses en ordförande och en vice ordförande.

SAKLIG BEHÖRIGHET

Konstitutionsdomstolen får döma i de fall och på det vis som lagen föreskriver, däribland:

- Talan om författningsstridighet beträffande lagar, föreskrifter och författningar med ställning som lag.
- Talan om kränkning av sådana allmänna rättigheter och friheter som föreskrivs i artikel 53.2 i konstitutionen.
- Konstitutionella behörighetstvister mellan staten och de autonoma regionerna eller mellan autonoma regioner.
- Tvister mellan statens konstitutionella organ.
- Prövning av internationella överenskommelsers författningsenlighet.

Mer information finns på: [📄 Konstitutionsdomstolen](#)

REVISIONSDOMSTOLEN

Revisionsdomstolen (Tribunal de Cuentas) är det högsta kontrollorganet över statens och den offentliga sektorns finanser och ekonomiska förvaltning.

Revisionsdomstolen har en egen jurisdiktion men tillhör organisatoriskt den lagstiftande makten och sorterar direkt under parlamentet.

SAMMANSÄTTNING

Revisionsdomstolen har tolv ledamöter som benämns revisionsråd (Consejeros de Cuentas), av vilka sex utses av parlamentets andra kammare och sex av dess första kammare. De omfattas precis som domare av principerna om oberoende, oavsättlighet och intressekonflikter.

FUNKTIONER

Revisionsdomstolen har två funktioner:

- Kontrollfunktionen, som karaktäriseras av att den är intern, fortlöpande och sker i efterhand. Den innebär att Revisionsdomstolen ska kontrollera om den offentliga sektorn tillämpar principerna om laglighet, effektivitet och ekonomi i sin ekonomiska och finansiella verksamhet.
- Den dömande funktionen innebär att pröva det redovisningsansvar som åligger den som har till uppgift att förvalta allmänna tillgångar, medel och tillhörigheter, och syftar till att erhålla ersättning för allmänna medel som har förskingrats, för vilka felaktiga, ofullständiga eller inga underlag finns, eller som har skadats av andra orsaker eller förfaranden.

Mer information finns på: [Revisionsdomstolen](#).

SEDVANERÄTTSDOMSTOLAR

Enligt artikel 125 i konstitutionen är sedvanedomstolarna ett sätt för allmänheten att bli delaktig i rättskipningen.

Enligt artikel 19 i domstolslagen (Ley Orgánica del Poder Judicial) är Vattendomstolen i Vega de Valencia (Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia) och Godmansrådet i Murcia (Consejo de Hombres Buenos de Murcia) sedvanerättsdomstolar.

VATTENDOMSTOLEN I VEGA DE VALENCIA

Denna domstol har lokal behörighet i Valencia.

Den består av åtta lekmän som väljs i demokratisk ordning av bönderna i Huerta Valenciana. Dess uppgift är att på ett rättvist sätt fördela vattenresurserna mellan dem som äger jordbruksmark i området, lösa tvister som uppkommer mellan bönderna samt fastställa sanktioner vid överträdelser av bevattningsföreskrifterna.

GODMANSRÅDET MURCIA

Godmansrådet (Consejo de Hombres Buenos) institutionaliserades och reglerades 1849 som det högsta rättsliga organet i Huerta de Murcia. Rådet består av en ordförande, en sekreterare och fem övriga ledamöter.

Godmansrådet håller offentliga förhandlingar varje torsdag i kommunfullmäktiges sammanträdessal och avgör alla mål samma dag eller senast i samband med nästkommande förhandling. Rådet kungör sina avgöranden i sin helhet och de beslutas med enkel majoritet. Vid lika röstetal faller ordförandens röst avgörandet. Den enda påföljd som rådet får utdöma är penningböter. Rådets avgöranden är slutliga och verkställbara.

Mer information finns på: [Godmansrådet](#).

Länkar

[DOMSTOLARNAS ALLMÄNNA RÅD I SPANIEN](#)

[KONSTITUTIONSDOMSTOLEN I SPANIEN](#)

[REVISIONSDOMSTOLEN I SPANIEN](#)

[SEDVANERÄTTSDOMSTOLAR I SPANIEN](#)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 12/03/2019